

Zadania 2. série zimnej časti KMS 2010/2011

Kategória ALFA

Úloha č. 1:

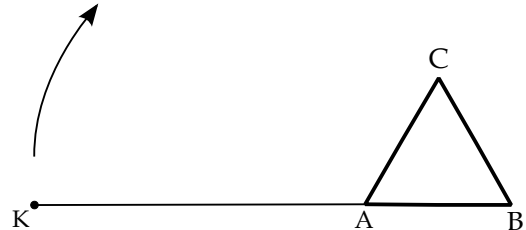
Ondřík nakreslil do roviny dva červené trojuholníky. Tieto trojuholníky vytvorili spolu jeden červený n -uholník. Zistite všetky možné hodnoty n . Červené trojuholníky sa pritom môžu ľubovoľne prekrývať.

Úloha č. 2:

V trojuholníku TBC označme stred strany TB ako D a stred strany TC ako E . Priesečník osí uhlov BDE a CED označme F . Ukážte, že ak F leží na úsečke BC , tak platí $2|BC| = |TC| + |TB|$.

Úloha č. 3:

Psia búda má pôdorys tvaru rovnostranného trojuholníka so stranou 1 meter. Jej rohové body sú označené A , B a C tak, ako je nakreslené na obrázku. V bode A je prichytená reťaz, na ktorej konci K je pes. Reťaz je dlhá 20 m a je úplne napnutá. Navyše body K , A a B ležia na jednej priamke. Pes začne bežať v smere hodinových ručičiek, pričom beží tak, že je reťaz stále napnutá. Určte vzdialenosť, ktorú takto prejde, kým sa celá reťaz neomotá okolo búdy.

Úloha č. 4:

V obdĺžniku $ABCD$ má strana AB veľkosť $2r$ a strana BC veľkosť r . Nad stranou AB zostrojíme kružnicu k tak, že AB je jej priemerom. Priesečník uhlopriečky BD a kružnice k označme X . Vypočítajte pomer $|BD| : |BX|$.

Úloha č. 5:

V trojuholníku USB zvolíme na strane UB bod P a na strane SB bod C tak, že $2|BP| = |PU|$ a $2|BC| = |CS|$. Na polpriamke UC leží za bodom C bod H , pre ktorý platí $2|HC| = |CU|$. Podobne na polpriamke SP leží za bodom P bod W , pre ktorý platí $2|WP| = |PS|$. Dokážte, že $USHW$ je rovnobežník.

Úloha č. 6:

Daná je kružnica k , do ktorej je vpísaný rovnoramenný trojuholník ABC so základňou BC . Kružnica ℓ , obsahuje body A a B a pretína stranu BC v bode P , ktorý je rôzny od bodu B . Dotyčnica ku kružnici ℓ v bode B pretne kružnicu k v bode Q , ktorý je rôzny od bodu B . Dokážte, že P leží na úsečke AQ práve *tedy*, keď je úsečka AQ kolmá na priamku BC .

Úloha č. 7:

Máme pravítko bez mierky, ktoré nám umožňuje viesť dvomi danými bodmi priamku a spraviť kolmicu na danú priamku v jej danom bode. Zistite, či vieme týmto nástrojom zostrojiť kolmicu na danú priamku z daného bodu ležiaceho mimo tejto priamky.

Kategória BETA

Úlohy číslo 5, 6, 7 sú rovnaké ako v kategórii ALFA.

Úloha č. 8:

Dané sú kružnice k_1 a k_2 , ktoré sa pretínajú v dvoch bodoch M a N . Dotyčnica v bode M ku kružnici k_2 pretína kružnicu k_1 v bode A . Dotyčnica v bode M ku kružnici k_1 pretína kružnicu k_2 v bode B . Priesečník priamky AN a kružnice k_2 rôzny od bodu N označme C a priesečník priamky BN a kružnice k_1 rôzny od bodu N označme D . Dokážte, že dĺžky úsečiek AC a BD sú rovnaké.

Úloha č. 9:

V trojuholníku ABC sú P a Q také body na strane AB (bod P je medzi A a Q), že $\sphericalangle ACP = \sphericalangle PCQ = \sphericalangle QCB$. Označme AD os uhla BAC , pričom bod D leží na strane BC . Táto os pretína úsečky CP a CQ postupne v bodoch M a N . Navyše platí, že $|PN| = |CD|$ a $3|\sphericalangle BAC| = 2|\sphericalangle BCA|$. Dokážte, že trojuholníky CQD a QNB majú rovnaký obsah.

Úloha č. 10:

Máme trojuholník ABC a jeho vnútorný bod P spĺňajúci $\sphericalangle BPC = 90^\circ$ a $\sphericalangle BAP = \sphericalangle BCP$. Označme M a N v tomto poradí stredy strán AC a BC . Predpokladajme, že $|BP| = 2|PM|$. Ukážte, že body A , P a N ležia v tejto situácii na jednej priamke.

Úloha č. 11:

V trojuholníku BUS sú body K a L postupne stredmi strán US a BS . Bod P leží vnútri trojuholníka BUS tak, že uhly UBP , PSB a KBS majú rovnakú veľkosť. Dokážte, že uhly PLB a BKU majú rovnakú veľkosť.

Katégoria GAMA

Úlohy číslo **10** a **11** sú rovnaké ako v kategórii **BETA** a platí pre ne termín odoslania kategórie **BETA**.

Najúspešnejší riešitelia kategórie GAMA za celý rok budú odmenení hodnotnou knihou podľa vlastného výberu.

Úloha č. 12:

Definujme vzdialenosť dvoch kruhov v rovine ako reálne číslo, ktoré vznikne odčítaním polomerov oboch kruhov od vzdialenosti ich stredov. V rovine je daných n bodov, pričom $n \geq 1$. Dokážte, že vždy vieme nájsť konečne veľa kruhov, ktoré pokryjú všetkých n bodov, navyše je súčet ich priemerov menší než n a vzdialenosť ľubovoľných dvoch z nich je väčšia než 1.

Úloha č. 13:

Postupnosť reálnych čísel $a_1, a_2, a_3, \dots$ spĺňa $1 < a_1 < 2$ a pre všetky prirodzené k platí $a_{k+1} = a_k + k/a_k$. Dokážte, že existuje najviac jedna taká dvojica (i, j) , že $i < j$ a zároveň $a_i + a_j$ je celé číslo.

Úloha č. 14:

Množina X má 56 prvkov. Nájdite najmenšie prirodzené n také, že platí nasledovné tvrdenie: Ak vyberieme ľubovoľných 15 podmnožín X takých, že počet prvkov zjednotenia ľubovoľných sedem z nich je aspoň n , potom z týchto 15 podmnožín určite vieme vybrať tri s neprázdny prienikom.

Fórum o príkladoch

Pre nedečkavcov funguje na stránke KMS diskusné fórum o príkladoch z KMS. Nájdete ho na adrese kms.sk/forum a môžete na ňom hneď po termíne danej série začať diskutovať o vašom najobľúbenejšom alebo najmenej obľúbenom príklade, prípadne zverejniť svoje riešenie pre ostatných riešiteľov.

Odporúčaná literatúra

Nielen začínajúcim riešiteľom odporúčame preštudovať si nasledujúce knihy o riešení matematických problémov:

Hecht, T. – Sklenáriková, Z.: Metódy riešenia matematických úloh. SPN, Bratislava, 1992.

Larson, L. C.: Metódy riešenia matematických problémov. ALFA, Bratislava, 1990.

Zoznam ďalšej odporúčanej literatúry (aj pre pokročilých riešiteľov) či informácie o jej zapožičaní z našej knižnice nájdete na stránke kms.sk/kniznica.

Do pozornosti dávame tiež archív KMS s adresou kms.sk/archiv. Môžete tam nájsť zadania aj vzorové riešenia úloh, ktoré sa doteraz v KMS vyskytli. Pri riešení týchto úloh a čítaní vzorových riešení sa isto naučíte a dozviete mnoho zaujímavého.

Katégoria **ALFA**, **BETA**: Termín odoslania riešení je **2. novembra 2010** (pre zahraničie 29. októbra 2010).

Katégoria **GAMA**: Termín odoslania riešení je **5. novembra 2010**.

Naša adresa: KMS, OATČ KAGDM, FMFI UK, Mlynská dolina, 842 48 Bratislava.

kms.sk

Projekt č. LPP-0103-09 je riešený s finančnou podporou Agentúry na podporu výskumu a vývoja.